

Sch. zu Çiç. 2, 42; *Gras* AK. 3, 4, 221. H. an. MED. sh. 8; *verdorrtes Gras* DHAR. im ÇKDR.; *kriechende Pflanze* AK. H. an. MED. — 3) *Achselgrube* (der besonders *versteckte Theil* am menschlichen Leibe), m. AK. 2, 6, 2, 30. TRIK. H. 5, 9. H. an. MED. AV. 6, 127, 2. NIR. 2, 2, 6, 10. f. कता सुच. 1, 13, 20. 49, 3. 86, 15. 340, 18. 349, 4. 5. 2, 92, 21. कतातल्लुण्टीकितं पटम् MRĀKĪ. 34, 11. Unbestimmt ob m. oder f.: देवार्तिं गृह्य कतात्तरे ऽकरोत् R. 4, 10, 19. वचन्धुः कर्णधारास्तं रञ्जुवन्धेन कतयोः (um ihn in's Meer hinabzulassen) VID. 232. कतयोर्हस्तं प्रतिपामि (um sie zu erwärmen) MRĀKĪ. 30, 1 (WILS.: *I will put it to my side*). — 4) f. कता *Abscess in der Achselgrube* सुच. 1, 293, 17. 2, 118, 2. — 5) m. Seite (schliesst sich an die Bedeutung *Achselgrube* an) Āgaja bei BHAR. zu AK. ÇKDR. *Flanke* (eines Heeres): स एव रत्नोष्णमृत्युभूतः प्रधत्ते वै तव सैन्यकतम् R. 6, 36, 108. — 6) m. f. *der in den Gürtel gesteckte Saum des Untergewandes* H. 673 (f.). TRIK. 2, 7, 13 (f.). H. an. MED. कतैः कतयो विधुन्वानावापोटं तत्र चक्रतुः (zwei sich gegenüberstehende Kämpfer) MBH. 2, 900. कतावन्धं च चक्रतुः *sie schürzten das Untergewand auf* 902. वचन्ध कतमा 4, 346. वद्धकतेणा वाससा 2, 926. वद्धकताः (भर्तृर्षभाः) 1, 5334. 5344. कतामुत्पीड्य 3, 426. स घातमनो दृढा कता वद्धा संघातमानसः R. GORR. 2, 32, 46 (SCHL. 36: स शार्दो परितः कयो संघातः परिवेष्ट्य ताम्. वामे पृष्ठे तथा नभौ कतात्रयमुदाहृतम्। एभिः कतैः परिधत्ते यो विप्रः स शुचिः स्मृतः ॥ SMṚTI im ÇKDR. u. कच्छ. परिधानाद्विः कता निवद्धा ह्यामुरी भवेत् JōgūāśNAVALKJA ebend. वैद्वर्षत्रयान्प्रतिमुच्य काञ्चनानतान्स कते परिगृह्य वाससा MBH. 4, 215. विद्रूपकस्य कतादेशादभरणानि पतन्ति (vgl. WILSON, Hindu Th. I, 31, N. 1) MRĀKĪ. 132, 3. कतात्तराता (वित्तमात्रं) न मुञ्चति PAKĀT. 32, 25. 33, 4. 34, 13. 20. Vgl. कच्छ. — 7) *Borte*: स्वर्णकतपताकाभिः BHĀG. P. 9, 10, 37. — 8) f. *Gürtel, Leibgurt* (bei Menschen, Pferden, Elephanten), = वरत्रा TRIK. 3, 3, 436. H. 1232, Sch. = काञ्ची und शरङ्गु H. an. किरण्यकत (भीष्म) MBH. 4, 2108. BHĀG. P. 5, 23, 7. कतैः सुवर्णकतैः MBH. 4, 1665. 2120. नागकता 1749. 2, 2075. R. 2, 37, 3. 3, 58, 33. 4, 16, 37. 5, 5, 27. VIÇV. 3, 17. Bildl.: योगकता BHĀG. P. 4, 6, 39. — 9) f. *Ringmauer, Wall; der von ihnen eingeschlossene Raum, das Innere eines Gebäudes*, = प्रकोष्ठ TRIK. 3, 3, 436. = भित्ति und गेहप्रकोष्ठक H. an. या पञ्चमायाः कतायाः नैनं कश्चिद्वारयत् R. 2, 32, 32. रत्नतीभिश्च कताभिः 5, 12, 20. BHĀG. P. 3, 13, 27. मध्यमकतायो दर्शय्यमास्थितम्। ऋतुपर्णम् N. 21, 16. निवेशनम्। प्रविष्टः मुमूहकतम् 4, 25. गवा कतात्तरं लव्यत् M. 7, 224. क्रातानि पूर्वं कमलासनैः कतात्तराण्यद्विपते-र्विवेश KUMĀRAS. 7, 70. कतात्तरे ऽपि शुद्धात्तो नृपस्यासर्वगोचरे AK. 3, 4, 11, 68. Am Ende eines adj. comp. f. याः कतवाता (लङ्का) R. 3, 34, 15. Nach Āgaja bei BHAR. zu AK. auch m. ÇKDR. — 10) m. *the orbit of a planet, or the circle anciently termed a different* WILS. In dieser Bed. wohl Verz. d. B. H. No. 836. 842. — 11) m. f. *Wagschale* Z. d. d. m. G. 9, 666. — 12) f. *ein best. Theil des Wagens* H. an. — 13) m. *Sünde* H. an. VAIG. a. a. O. Vgl. कताय्. — 14) f. *Gleichheit* H. 1463. H. an. — 15) f. *Einwand* TRIK. 3, 3, 436. H. an. — 16) f. *Wetteifer, Eifersucht* (स्पर्धा) TRIK. Gegenstand der Eifersucht (स्पर्धापद्) MED. — 17) n. कतैः *Stern, Gestirn* Uṇ. 3, 62. Wohl fehlerhaft für ऋत. — 18) m. pl. N. pr. eines Volkes MBH. 6, 356. 364. VP. 190. Varr.: कच्छ, कच्छिक्य. — 19) zweifelh. ist die Bed. in der Stelle: अर्धे वृषुः पणानां वार्षेष्ठे मूधनेत्यात्

उरुः कतो (viell. urspr. उरुकतो als N. pr.) न गाङ्गः RV. 6, 43, 31. — WILS. hat noch folg. Bedd.: 20) m. *a buffalo*. — 21) m. *a gate*. — 22) m. *the beleric myrobalan (Terminalia Bellerica Roxb.)*. — 23) f. *the jewellers wight, the Retti (रत्तिको)*. — Vgl. कत्य, कत्या, welches in vielen der hier angegebenen Bedeutungen gewiss die richtigere Form ist. कत am Ende eines comp. s. अयिकत, उप°, नि°, शिति°, श्रुत°. Vgl. auch कच्छ.

कतक (von कत) m. N. pr. eines Nāga MBH. 1, 2147.

कतनु m. N. einer Pflanze gaṇa प्लतादि zu P. 4, 3, 164. 4, 2, 71, Sch. कतधर (कत + धर) n. *der Theil des Leibes, wo sich der Oberarm an den Rumpf anschliesst; die Gegend des Schultergelenks* सुच. 1, 343, 9. 17. 349, 4. 5.

कतप m. *einer der 9 Schätze* Kuvera's TRIK. 1, 1, 79. — Vgl. कच्छ्य. कतपुट (कत + पुट) *Achselgrube*, Titel eines Werkes über Zauberkünste, Verz. d. B. H. No. 904. — Vgl. कतापुटि u. कतापट.

कतरुहा (कत + रुहा) f. *ein best. Cypergras* (नागरमुस्ता) RĀĀN. im ÇKDR. — Vgl. कतोत्था.

कतशाय m. *Hund* WILS. — Vgl. कच्छशाय.

कतसेन (कत + सेना) m. N. pr. eines Rāgārshi MBH. 1, 3743. 2, 117. 329. 3, 8365. 13, 6259. 7685. 14, 2843. ÇAṆK. zu KHĀND. UP. 4, 3, 5. — Vgl. कानसेनि.

कतापट (क + पट) m. *ein um die Lenden geschlagenes Tuch zur Bedeckung der Schamtheile* H. 676. HALĀJ. im ÇKDR. Nach einigen auch कतापुट H. 676, Sch. — Vgl. कतपुट.

कतापुटि m. N. pr. eines Arztes Verz. d. B. H. No. 941. Sollte nicht कानपुटि (patron. von कत - पट) zu lesen sein?

कताय् (von कत), कतायते *etwas Böses im Sinne haben (im Versteck lauern)* P. 3, 1, 14, Vārtt.

कतावत् bei WILSON und im ÇKDR. fehlerhaft für कतोवत्. कतावित्तक (कता + अवेत्तक von ईन् mit अय) m. 1) *Aufseher der innern Gemächer, des Gynaeciums*. — 2) *Parkaufseher*. — 3) *Thürsteher*. — 4) *Dichter* (कवि). — 5) *liederlicher Mensch* (पिङ्ग). — 6) = रङ्गाजीव (Schauspieler und Maler) H. an. 3, 1, 2. — 7) *eagerness of feeling, strength of sentiment* WILS. nach ÇABDAR. — Vgl. कत्यावित्तक.

कर्तन् adj. (मत्वर्थे) von कत gaṇa सुवादि zu P. 5, 2, 131.

कतीकृत (von कत + कर्) partic. *eingewilligt, versprochen* H. 1488, Sch. Viell. war das Schlagen der Hand an die *Achselgrube* (कत) ein Zeichen der Betheuerung. Vgl. उरसि कर unter उरस्.

कतीवत् (von कत्या) m. P. 8, 2, 12. 6, 1, 37, Vārtt. 3. N. pr. eines häufig genannten Ṛshi, der zuweilen den Beinamen Paṅgija führt. Er gilt für den Verfasser mehrerer Lieder des RV. und ist nach der Legende (Sj. zu RV. 1, 18, 1) ein Sohn der Uçig (s. औशिज) und des Dirghatamas. NIR. 6, 10. RV. 1, 18, 1. 31, 13. 112, 11. 116, 7. 117, 6. 126, 2. 4, 26, 1. 9, 74, 8. 10, 23, 10. 61, 16. 143, 1. AV. 4, 29, 5. 18, 3, 15. ÇĀṆK. ÇR. 16, 11, 5. MBH. 13, 7108. 7663. = स्फोटायन H. 853. Im pl. die *Angehörigen oder Abkömmlinge des K.* RV. 1, 126, 4. — Vgl. कालीवत्.

कतेयु (von कत) m. N. pr. eines Sohnes von Raudrāçva und Ghr̥tākī MBH. 1, 3700. 13, 7682. HARIV. 1659. VP. 447.